

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/275/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019202937
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:0019202937.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Č. D. nar. XX.X.XXXX a T. nar. XX.X.XXXX zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce detí rodičov: C. T. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v J. XX zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Luciou Kurajdovou OZ POMOC RODINE so sídlom v Michalovciach na Námestí osloboditeľov 83 a I. Č. nar. X.X.XXXX bývajúceho v C. na T. XXXX/X zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Szárszoi s.r.o. so sídlom v Michalovciach na Štefánikovej 8 v konaní o zmene úpravy styku o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo 7.6.2019 č.k. 15P 65/2019-30 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti matky umožniť otcovi telefonický kontakt s maloletými deťmi D. a T..

Zrušuje rozsudok vo výroku o úprave styku otca s mal. D. a mal. T. a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 7.6.2019 č.k. 15P 65/2019-30 zmenil rozsudok Okresného súdu Michalovce z 9.11.2016 č.k. 23P 298/2015-37 tak, že uložil matke povinnosť umožniť otcovi telefonický kontakt s maloletými deťmi D. Č. nar. XX.X.XXXX a T. Č. nar. XX.X.XXXX prvú a tretiu nedeľu v mesiaci od 18.30 hod. do 19.00 hod.. Upravil styk otca s maloletými deťmi D. a T. posledný víkend v mesiaci v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že maloleté deti prevezme v súdom určenom čase pred bránou do bydliska matky a v súdom určenom čase maloleté deti matke odovzdá na tom istom mieste. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm.f/ CSP) a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm.h/ CSP). Uviedla, že konajúci súd opomenul rozhodujúce skutočnosti v procese dokazovania, čím dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. S poukazom na výsledky pohovoru mal. T. (12 rokov) a mal. D. (13 rokov) s kolíznym opatrovníkom, ktoré sú súčasťou odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod č. 12) sa domnieva, že názoru a záujmu maloletých detí, ktoré majú byť prvoradým hľadiskom, nebol priznaný žiadny význam a to aj napriek tomu, že deti boli vypočuté bez jej prítomnosti. Zdôraznila, že otec maloletých detí bol v roku 2015 odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov (sp.zn. 4T 94/2015) z dôvodu, že sa jej a maloletým deťom vyhrážal, že na nich zoberie nôž a pozabíja ich a on vyskočí z balkóna. Týmto konaním u nej vzbudil dôvodnú obavu o život a tiež o

život maloletých detí. Otec bol trestným rozkazom odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania (OS Michalovce sp.zn. OT 265/2016) k trestu odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov nepodmienečne. Otec podľa vykonaného súdnoznaleckého dokazovania z odboru zdravotníctvo, farmácia a psychiatria, ktorý je súčasťou súdneho spisu (OS Michalovce OT 265/2016) mal diagnostický záver, a to syndróm závislosti od alkoholu s poruchami správania v stave opitosti - chronický alkoholizmus, III. vývinová fáza podľa Jelínekovej klasifikácie a tiež, že ide o akcentovanú osobnosť. Má strach a obavu o svoj život a tiež o život a zdravie svojich detí, nakoľko otec už v minulosti viackrát bol súdne trestaný, o čom predložila fotokópiu registra trestov so šiestimi záznamami. Rovnako poukázala aj na Dohovor o právach dieťaťa a jeho čl. 3 a čl. 12. Zastáva názor, že konajúci súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti chybné aplikoval správnu právnu normu na súdom zistený skutkový stav s poukazom na diagnostický záver súdnoznaleckého dokazovania v trestnej veci a je presvedčená o tom, že len vyjadrenie otca o nepožívaní alkoholu je nepostačujúce. Tak ako v minulosti, aj v súčasnosti trvá na tom, že maloleté deti boli sekundárnymi obeťami násillia, ktorého sa voči jej osobe otec maloletých detí dopúšťal. Nestotožnila sa so záverom súdu, že upravený styk je v záujme maloletých detí vzhľadom na to, že otec počas výkonu trestu odňatia slobody sa s deťmi žiadnym spôsobom nekontaktoval, po prepustení jeho prvé kroky neboli za deťmi, ale za ňou do jej práce - údajne sa jej chcel spýtať na deti. Keď ho uvidela, bezprostredne po tom z neho dostala taký strach, že prišiel dokončiť svoj čin, že zo strachu o svoj život radšej privolala policajnú hliadku. Na súde okrem iného uviedla, že deti sa otca boja a majú z neho strach. Otec kontaktoval mal. T. prostredníctvom sociálnej siete Facebook 8.6.2019, ale dcéra odmietla s ním písomný kontakt. Sama obdržala list od otca maloletých detí, v ktorom sa otec domnieva, že deťom bolo zakázané mu odpisovať. Správanie otca vníma tak, že ju chce kontrolovať, pretože ak by mal skutočný záujem o deti, tak ich vyhľadá a prihovori sa im, ako už mohol dávno urobiť. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. Otec maloletých detí vo vyjadrení nesúhlasil s dôvodmi odvolania matky. Považuje za logické, že deti si vytvorili voči nemu odstup, pretože bol vo výkone trestu odňatia slobody a neboli spolu v žiadnom kontakte dlhú dobu. Má za to, že kontakt s deťmi nie je v rozpore s ich záujmami. Svojim deťom nikdy fyzicky neublížil, má ich rád a má o nich záujem. V súčasnosti nepožíva alkoholické nápoje, riadne pracuje a platí výživné. Je pravdou, že počas výkonu trestu sa s deťmi nekontaktoval, lebo nemal ako. Matka mu kontakt s deťmi neumožňovala. Po prepustení z výkonu trestu išiel slušne za matkou, aby sa pýtal na deti. Ona bezdôvodne zavolať polícia, ale napriek tomu zotrval na mieste a počkal, kým hliadka neprišla, aby polícia sa sama presvedčila, že k žiadnemu „útok“ z jeho strany na matku nedošlo. Naopak, matka mu vytyka, prečo nešiel priamo za deťmi. Neurobil tak preto, aby ho neobvinila opäť bezdôvodne, že bez jej súhlasu ide za deťmi a že im chce ublížiť. To dokazuje jej následné konanie, kedy podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorému OS Michalovce vyhovel a uznesením sp.zn. 23PPOm 1/2019-28 mu zakázal približovať sa k matke a deťom na vzdialenosť kratšiu ako 5 m. Matka si odporuje vo svojich tvrdeniach a skutkoch, keď na jednej strane tvrdí, že ak by mal o deti záujem, tak by ich sám vyhľadal a prihovori sa im. Na druhej strane mu to legálne zakázala vyššie uvedeným vydaným neodkladným opatrením. Má skutočný záujem o svoje deti, nielen predstieraný, ale matka mu v tom cielene bráni. Nemá záujem o matku, resp. o jej kontrolu, zaujímajú ho len deti, čo dokazuje práve predložená komunikácia matkou (Facebook, listy). Snaží sa nanovo nadviazať kontakt s deťmi pomaly, lebo vie, že je to z ich strany ťažké. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Matka maloletých detí vo vyjadrení k vyjadreniu otca zotrvala na dôvodoch svojho odvolania a ako novú skutočnosť oznámila, že 20.7.2019 jej bola odcudzená kabelka, obsahom ktorej bol mobilný telefón, peňaženka s hotovosťou, občiansky preukaz, jej karta poistenca a karty poistenca maloletých detí a tiež bankomatová karta. Bezprostredne po krádeži podala na OR PZ trestné oznámenie (č.l. 54 spisu). Na predvolanie sa dostavila na OR PZ 29.8.2019, kedy jej odovzdali mobil a časť dokladov s tým, že vec je ešte v štádiu vyšetrovania. Má za to, že toto sú relevantné dôkazy o tom, že otec maloletých detí potrebuje ju mať neustále pod dohľadom a kontrolou, o čom svedčia vyššie spomínané skutky. V závere uviedla, že otec výživné na maloleté deti neplatí.

5. Otec maloletých detí k tvrdeniu matky (odcudzenie kabelky) sa nevyjadril, pretože mal za to, že to nesúvisí s predmetom tohto konania. Aj z vyjadrenia matky je zrejmé, že táto trestná vec ešte nie je právoplatne ukončená a aj s poukazom na zásadu prezumpcie neviny považuje za predčasné a bezpredmetné sa k tomu teraz vyjadrovať. V celom rozsahu trval na svojom vyjadrení k odvolaniu matky a opätovne navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

6. Ďalšie vyjadrenia zo strany účastníkov konania podané neboli.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku o povinnosti matky umožniť otcovi telefonický kontakt s mal. D. a mal. T. dostatočne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, odôvodnenie rozsudku v tejto časti je presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd dodáva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o povinnosti matky umožniť telefonický kontakt otca s maloletými deťmi poskytuje aspoň minimálny právny rámec pre zachovanie kontaktu otca s deťmi, eliminuje ďalšie potencionálne dohadovanie medzi rodičmi a vytvára predpoklady, aby prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. Odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti obsahuje náležitosti rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP a dodáva, že len odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku nečiní rozhodnutie nezákonným a nepreskúmateľným. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti o uloženie povinnosti matke umožniť telefonický kontakt otca s maloletými deťmi potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

9. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak
b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
c/ súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku otca s mal. D. a mal. T. spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na jeho zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm.b/ a c/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi v rozpore s § 220 ods. 2 CSP nerešpektoval právo účastníkov konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 6 Dohovoru, ak v odôvodnení napadnutého rozsudku v tejto časti sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie v jednej vete (bod 19. rozsudku) s obsahom, že maloleté deti sa s otcom dlhodobo nestretávajú, čo môže mať za následok úplné pretrhnutie vzťahov medzi deťmi a otcom a následné odcudzenie sa. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti nepreskúmateľné, lebo pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov nie je možné zistiť, ako dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ako dospel k samotnému rozhodnutiu o úprave styku otca s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne a zrozumiteľne neuviedol, ktoré tvrdenia rodičov považoval za preukázané a nezdôvodnil, ktoré z nich pokladá za vierohodné, prečo odmietol pri formulovaní rozhodnutia vziať do úvahy prejav vôle maloletých detí vyjadrenú pred súdom a nechal bez povšimnutia rozhodnutie Okresného súdu Michalovce z 27.3.2019 sp.zn. 23PPOm 1/2019, ktorým je otcovi uložený zákaz priblíženia sa k matke a maloletým deťom na vzdialenosť kratšiu ako 5 m. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami zistenými v priebehu konania, hoci mali podstatný význam k prejednávanej veci (úprava styku), jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach sú pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, nota bene ide o porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nie je potrebné skúmať existenciu aj prípadných ďalších uplatnených odvolacích dôvodov.

12. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vysporiadať sa s existujúcim rozhodnutím Okresného súdu Michalovce z 27.3.2019 sp.zn. 23PPOm 1/2019, ktorým bol otcovi uložený zákaz priblíženia sa k matke a maloletým deťom na vzdialenosť kratšiu ako 5 m, vysporiadať sa so závažnými tvrdeniami matky v odvolaní, vyhodnotiť vôľu (nevôľu) maloletých detí prezentovanú pred súdom a svoje závery založiť na rozhodujúcich skutočnostiach tak, aby boli v najlepšom záujme maloletých detí. Bude povinnosťou súdu prvej inštancie postupovať v súlade s pokynmi odvolacieho súdu a vykonať aj ďalšie dokazovanie, ak sa ukáže potrebným a svoje rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí, boli spätne preskúmateľné a logicky správne.

13. Odvolací súd iba marginálne poznamenáva, že v tomto prípade je zjavne indikované uloženie povinnosti rodičom a maloletým deťom podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb pri príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny so zameraním na psychologickú intervenciu vo vzťahu k realizácii styku otca s maloletými deťmi. Výsledky tohto poradenstva môžu mať nepochybne význam i pre rozhodnutie vo veci samej, t.j. o návrhu otca na úpravu styku.

14. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).